

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

XXV. Quanti referat extraordinaria aliqua tempora seligere, vt iis amplius orationi insistamus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40072

det: ita nos, si consideremus, in diuinæ maiestatis oculis nos agere, & à Deo omnipotente videri, non parum erubescere oporteret, quod in oratione obdormiscamus. Bonum quoque remedium est, in pedes stare, inniti, frigida oculos madefacere: vnde etiam solent nonnulli panniculum humectatum penes se dum orant habere, vt eo oculos madefaciant, dum ab hac tentatione impugnantur. Alii vt soporem hunc pellant, vel cœlum assidue intuentur vel lumen ante se accendunt, vel coram sanctissimo Sacramento Altaris, aut apud alios etiam orationem instituunt, vel denique se ipsi ante flagellant, quam ad orandum accedant; & hoc pacto se exercitant, ac deuotionem concipiunt. Alii etiam in ipsa oratione aliquem sibi dolorē infigunt, quo sese exstimulant, atque adeo, cum soli sunt, nec ab aliis videntur, aliquantisper in modum crucifixi brachia sua extendunt. Huc etiam non parum confert subinde vocaliter loqui, aut vocales aliquas orationes fundere, per quas, vt supra diximus, homo mirum in modum excitatur & vigoratur. His aliisque id genus remediis nos tunc consulendum est vt Dominum rogando, vt ab hac nos infirmitate curare dignetur.

Religiosus quidam ex ordine Cisterciensium, vt eiusdem instituti monachus Casarius in suis Dialogis refert, cum sepius in oratione obdormiret, quadam vice illi Redemptor noster Iesus Christus crucifixus auerso vultu, & tergum obuersum habens apparuit, dixitque. Quia negligens & torpidus es, idcirco faciem meam non mereris aspicere. Alium vero, vt ibidem refertur, multo asperius corripuit: cum enim is in choro agens, in oratione more solito obdormisset, venit ad eum crucifixus de altari, ac talem illi alampam ad maxillas infregit, vt ex ea triduo post exspiraret. E quibus omnibus satis colligere est, quanto pere hæc Deo negligentia ac tepor displiceat. Religiosus quippe torpidus, segniss ac tepidus (vt eo loco Casarius ait) Deo nauicam ac vo-

mitum mouet, iuxta illud Apocalypses, *Quia tepidus es, incipiam te euomere ex ore Apoc. 3. 16. meo.*

Petrus Damianus de S. Abbate Romualdo, Camaldulensis instituti fundatore, deque Monachorum eiusdem oratione loquens, tam graue piaculum apud eos haberi solitum asserit, vel aliquantum in oratione dormire, vt qui in hanc culpam incidisset, illum ea S. Romualdus die sacrum Missæ mysterium celebrare prohiberet, quod irreuerenter & indigne in illius Domini conspectu esset versatus, quem erat in altari recepturus.

Dormientes prohibentur sacrificio Missæ.

CAPVT XXV.

Quanti referat extraordinaria aliqua tempora seligere, vt iis amplius orationi insistamus.

Sicut homines mundani, ad corporis sui refectioem, præter quotidianam & ordinariam cibi sumptionem, extraordinarias quasdam habent recreationes & conuiuia, in quibus plus quam assueuerunt comedere solent: sic æquum nos est, præter quotidianam orationem, spirituales nostras festiuitates & epulas habere, in quibus animæ nostræ, non iam ad mensuram ac dimensum, vt aliis diebus solent, comedant, sed ab abundantia dulcedinis & gratiæ Domini repleantur. Hoc ipsum, autem & natura luculenter nos docet: siquidem non satis illi est ros, singulis noctibus in terram decidens, sed vult, vt præterea interdum per integram, aut etiam duos septimanas continua pluuia decidat. Nec sine ratione, vt scilicet hoc pacto tellus ita ab aquis penetraret & immadescat, vt nec eam solares æstus, nec arida ventorū flabra, quæ postea superuenient, queat arefacere. Ad eundem modum par est animas nostras, præter quotidianam & comunem rotam, singularia aliqua habere tempora, in quibus ita ab virtutibus & medullato deuotionis succo adimpleantur, vt nec occupatio-

pationibus externis nec tentationum ventis, nec mundi successibus casibusue ea exarescant. Sic legimus se non paucos viros sanctos, quin & Ecclesie Prælatos, occupationibus & negotiis suis ad tempus intermissis, sæpius per annum ad aliquot dies in locis secretis & sequestratis recolligere solitos, vt sic magis orationi ac contemplationi vacarent. Ita S. Abbas Arsenius vnum ad hoc singulis septimanis seligere diem (sabbathum inquam) solitus fertur, qua nimirum, iam inde à vespera dici præcedentis vsque ad sequentis exortum, in oratione perseuerabat.

S. Arsenius
totum Sabbathum
orationi dabat.

Vtile porro id est, non tantum ad in virtute magis magisque proficiendum, verum etiam ad minime retrogrediendum: tanta namque hominis est imbecillitas & miseria, tanta nostra ad malum proclivitas, vt etiam nonnunquam cum feruore spiritualia nostra exercitia incipimus, statim à primæuo illo feruore, cum quo cæpimus, sensum deficiamus & segnescamus. Quemadmodum aqua, quantumuis efferueat, si eam ab igne remoueas, mox paulatim ad naturalem suam frigiditatem redit: pari modo ipsi quamprimum ad teporem & remissionem nostram naturalem reuertimur, quæ etiam nobis magis insita ac naturalior videtur, quam aquæ frigiditas. Dicit quippe Spiritus sanctus: *Sensus enim & cogitatio humani cordis in malum prona sunt ab adolescentia sua.* Et, *Quoniam nequam est natio eorum, & naturalis malitia ipsorum.* Atque vt à nihilo sumus, ita ad nostrum nihilum ilico redimus. Huc accedit, ideo etiam magis hac nos re opus habere, quia adeo occupati & distenti sumus hic quidem studiis, ille suis ministeriis ac functionibus, alius officio suo & occupationibus exterioribus. Nam, quamuis hæ occupationes bonæ sint ac sanctæ; tamen, sicut culter ex quotidiano vsu hebetescit, & subinde ad coctem exacuendus est, quod eius acies & chalybs factus sit obtusior; ita nos, dum

Recollectio
extraordinaria
arceat teporem.

Gen. 8. 21.

Sap. 12. 10.

aliarum salutem procuramus, paulatim in spiritu obtundimur, propriamque salutem negligimus. Axioma præterea Philosophorum est, *Omnis agens agendo perit, ac seipsum destruit.* Et id in seipso quisque satis experitur. Quocirca permagni refert subinde nos recolligere, à reliquis omnibus occupationibus mentem subducendo, quo hocce damnum sic resarciamus, quotidianum illud detrimentum reparemus, nouas quoque vires ad semper ulterius procedendum acquiramus: magis quippe erga nos ipsos, quam erga proximum, obstricti sumus, & bene ordinata caritas à semet ipsa incipiat oportet.

Quin & id ad ipsum proximum iuuandum promouendumque permultum interest. Certum namque est à maiore profectu nostro etiam maiorem proximorum profectum dependere: ac proinde nullum, quoad proximum, tempus homo deperdit, dum id sibi impendit; ac potius lucrificat: perinde vt agri nouales interquiescere ad annum sinuntur, vt post proximo maiori prouentu luxurient. Vnde Magister Auila hanc animi recollectionem similem esse aëbat lapidis molaris redactioni, qua is reddatur ad molendum aptior. Quamobrem quod quis pluribus occupationibus distinetur, adeo causa non est, vt hanc spiritualem recollectionem fugiat, vt, quo erit occupatior, quo pluribus functionibus & negotiis implicatus, eo magis ad hocce remedium opus habeat confugere. Qui vastum mare conscenderunt, sæpe portum subeant necesse est, vt aqua recentem in nauem suam conuehant: ita qui negotiorum tractationi, occupationibusque externis immersi sunt, & proximo totos sese impendunt, inque tot naufragis, periculis & occasionibus versantur; sæpe ad optatum solitudinis & recollectionis portum recurrant oportet, vt in eo vires spirituales restaurent, sese reficiant, & de rebus necessariis sibi prouideant. Egregium vero rei huius exem-

exemplum in Euangelio videre est. Apostoli, ut S. Marcus refert, ita se totos proximis iuuantibus impendebant, ut vix cibo sumendo eis tempus suppeteret: tanta scilicet erat hominum ad ipsos confluentium multitudo. Qui cum deinde ad Redemptorem Iesum sese conferrent, rationem gestorum illi reddidit, ab illo audierunt, Venite seorsum in desertum, & requiescite pusillum. Si vero Apostoli hac recollectione & secessione opus habuere, si hanc ipsis Saluator Iesus consuluit, quanto magis nobis ea futura necessaria?

Mat. 6. 31.

Gen. 1. 2.

Gen. 1. 4.

Oratio necessaria animae, ut somnum corpus.

Qui orationis & orandi methodum scripto tradunt, id animae esse dicunt orationem, quod corpori est somnus: vade etiam Scriptura somni nomine eam nuncupat: Ego dormio, inquit, & corpus meum vigilat: & sponsus, Adiuro vos filia Ierusalem, ne susciteis, neque euigilare faciatis dilectam, donec ipsa velit. Quia pluribus hoc ipsum demonstrantes, dicunt, quemadmodum corpus somno corporali restauratur, & nouum velut vigorem concipit ac vires, ita animam per somnum hunc orationis reuigorari, & nouam constantiam vigoremque, ad pro Dei nomine laborandum, consequi. Adhuc sicuti homo quantumlibet bonos comedat cibos, nisi necessarii somni quietem capiat, debilitatur & languescit, atque ab amentia & vesania non multum distat, sic eum qui operibus exterioribus quantumuis bonis & sanctis, ita sese dedicat, ut necessarium orationis somnum & quietem habere non valeat, in spiritus infirmitatem & languorem incidere, & in praesentissimo pereundi versari periculo. Atque idcirco dicit sponsus, ne dilectam quis euigilare faciat, donec ipsa velit. Quando quis dormiens e somno, praestrepitu & tumultu excitato expergescit, permolestum id est & importunum: at dum euigilat, quod iam abunde per necessarium somnum corpori satisfactum sit, & fumi ad cere-

brum ascendentes, euaporatint, minus id molestum & insuaue est. Pari modo res in anima se habet: cupit siquidem Deus ut nihil omnino ipsam inturbet, nihilque eius orationem impediatur; sed ut sponte, cum scilicet tamdiu in ea fuerit, quamdiu opus ipsa sibi eam esse iudicat, euigilet, & tum operibus caritatis se impendat. Hoc quippe modo illa bene & prout oportet, suscipiuntur.

Esti vero omnium nostrum, nullo non tempore permultum interfit per spiritualia illa exercitia animum recolligere, ac magis diutiusque nos orationi impendere, atque adeo quo id magis & amplius faciemus, eo id futurum sit melius, particulariter tamen certis quibusdam in casibus & occasionibus id magis necessarium est: verbi gratia, dum aduertit homo se in exercitiis suis spiritualibus, Tempora recollectionis, exanimatum, lectionis spiritualis, &c. in tepefere & segnescere, quod scilicet illa non eo quo par est modo obeat, nec fructum quem oportet ex iis colligat: adhuc, dum se in regularum obseruantia languere & negligentem esse, & parua parui ducere animaduertit: praeterea se in spiritu non ambulare, sed exterioribus se totum applicare, & negotiis ac rebus quas tractat, nimio opere insistere; denique cum obseruat nullam se de passionibus victoriam referre, ac nulla in re, in qua tamen oporteat, mortificare; tunc, inquam, perutile fuerit ad dies aliquot per haec exercitia mentem recolligere, ut tandem firmam quandam resolutionem faciat, & victoriam aliquam de seipso referat: siquidem fieri potest, ut tali aliqua temporaria recollectione maiorem a Deo opt. Max. gratiam & robur ad se mortificandum, ac victoriam de seipso aliquam referendam, quam ordinario multorum dierum sudore ac labore consequatur. Saepem enim fit, ut quis, qui semper cespitat, id est cadit, & mox resurgit, per horum exercitiorum aliquod meliora sapiendo illuminetur, re-

Tempora recollectionis.

Plus modica recollectio, quam pluriordinariis dies conferunt.

Rodriguez exercit. pars 1.

D d sificat,

significat, ad ea quæ oportet animeretur in
vitem alterum mutetur, aliumque vi-
uendi procedendique modum assumat.
Nam quod quis tanto tempore solitudi-
nem secum & cum Deo loquendo col-
lat, magna demum solet esse dispositio,
ad Dominum ad cor loquentem audiend-
um, & miras tunc ab eo gratias & cha-
rissimata recipienda. *Sedebit*, inquit Pro-
pheta, *solitarius, & tacebit, quia leuauit*

Thren. 3. 28.

super se. Vnde etiam admirabiles quas-
dam & extraordinarias, vidimus muta-
tiones. *Non est autem abbreviata modo*

Iob. 59. 1.

manus Domini: ac nunquam est de eo
diffidendum, sed semper quidquid est à
parte nostra, agendum. Vnde nosti,
quid in anima tua Deus, mediante hac
dispositione, peracturus sit? Nam fieri
potest, vt totum profectum & perfectio-
nem tuam huiusmodi exercitiis alligari-
t, ac in iis determinatit. Videtur
adhæc recollectio isthæc post longam
aliquam profectioem, negotiorum tra-
ctationes, & occupationes mentem mire
distrahere natas, animæ non minus ne-
cessaria, quam est corpori post longam
infirmatatem ac morbum bona tracta-
tio, recreatio & refectio delicatior, vt
sic homo sibi reddi ac recuperare quod
perdidit valeat. Atque eam ob causam
perutile est, vt, dum huiusmodi occupa-
tionibus vacare debet, per aliqua eas
exercitia præueniat, vt deinde maiori
spiritu, ac sine vilo sui detrimento res
suas obeat. Medicina quippe præser-
uatiua multo meliore est, ea quæ postea
morbo medetur. Hac etiam de causa

*Recollectio
occupationi-
bus præmit-
tenda, esse
præseruati-
uum.*

*Recltor in-
no se recolligant.*

*Christus ante
concionem 40.
diebus seces-
sit.*

B. P. Ignatius omnibus superioribus
præscribit vt se, antequam munus suum
exercere incipiant, recolligant ad ali-
quot dies exercitia spiritualia obeundo.
Idem quoque consultum est seruari,
dum quis in longinquam ac diurnam
aliquam missionem abiturus est. Cu-
ius rei alias exemplum nobis dedit Re-
demptor noster Iesus, qui antequam
prædicare inciperet, per quadraginta

iplos dies in deserto se recollegit. Ip-
sum insuper tribulationum ac laborum
tempus, tam propriorum ac priuatorum,
quam publicorum ac generalium totius
Ecclesiæ, aut vniuersæ Religionis, oportu-
nissima est ad hæc occasio. Semper
namque optima placandi Dei, & miseri-
cordiæ eius obtinendæ in Ecclesia Chri-
sti habita & vilitata ratio fuit, oratio-
nes, penitencias & mortificationes ad-
augere.

Omnes hæc, quas recensuimus, occa-
siones valde bonæ sunt ad exercitiis his
vacandum, verum necesse non est, ipsas
occasions studiose conquirere: prop-
ria siquidem tum necessitas & inopia,
tum emolumentum spes impellere nos de-
bet, vt sapius id & desideremus & pro-
curemus. Non deberet autem effluere
annus, quo non ad minimum semel
spirituales hæc ferias vsurpemus, quod
cum sit, valde sincere & ex animo fiat
oportet. Tanti quippe momenti res, de
quanti hæc est, non est specie tenus,
vel pro forma, vel vt hominibus pla-
ceamus, obeunda. Porro singularis-
simo quodam modo hocce Deus opti-
max. medium Societati contulit; at-
que id non solum in nostri ipsorum
profectum & commodum, verum eti-
am, vt per id proximo proficimus & opti-
tulemur. Vnde etiam in instituti no-
stri diplomatis id velut vnum de præ-
cipuis, quæ Societas habet ad proxi-
mos iuuandum mediis, refertur. At-
que hæc alia est ratio, eaque maximi
ponderis, cur B. P. nobis horum ex-
ercitiorum vsum familiarem etiam esse
velit, eumque tum in Constitutiones
nostras, tum in regulas Sacerdotum
retulit, dicens: *Vt in hoc auctorum spi-
ritualium genere tractando, quod Dei
gratia ad ipsius obsequium tantopere con-
ferre cernitur, dexteritatem habere pos-
sint.* Hac quippe arte Beatum P. N.
Ignatium Dominus est lucratus, hæc
omnes

omnes eius socios hac eadem postea induci alii plurimi, tam intra Societatem, quam extra, Dominicæ voci auscultarunt. Et quoniam tam in illis, quam in his Dominum per mirabiles quosdam effectus ad finem; velut per medium tam singulari modo ab ipso profectum concurrere vidimus, spem magnam ac fiduciam concipiamus oportet, ipsum etiam nobis per id auxilio fore, ac plurimas gratias collatum.

orationum iaculatoriarum, aut vocalium, saltem per duas horas in diem & noctem, orationibus mentalibus sese exercendo; faciendo eodem tempore confessionem generalem, aut annualem, vel ordinariam, Sanctissimum Eucharisti Sacramentum sumpserint, aut Missam celebraverint, toties pro quolibet prædictorum exercitiorum plenariam similiter omnium peccatorum suorum indulgentiam & remissionem misericorditer in Domino concedimus.

CAPVT XXVI.

De fructu, quem ex his exercitiis colligere debemus &c.

Ad supra dicta addo aliud non minus notabile, quodque ad hanc rem singulari quodam modo iuuare nos & animare debet: singularem scilicet illum fauorem & gratiam, quam sanctissimus Dominus noster Paulus V. Pontifex Maximus, quoad hoc concessit omnibus Religiosis in Bulla vel constitutione, 23. die Maij, anno 1606. Pontificatus sui anno primo data, in qua Indulgentias, quibus Religiosi omnes gaudent, declarat. In ea plenariam Indulgentiam, & omnium peccatorum remissionem omnibus Religiosis, cuiuscunque ii sint ordinis & instituti, largitur, qui per decem dies se ad hæc exercitia spiritualia obeunda recolligent, quotiescunque etiam id fecerint. E quibus videre licet, quanti rem hanc luminum Pontifex faciat, & nos facere oporteat. Ad maiorem verò omnium consolationem, hoc loco ipsamet Pontificis verba adferam. Sic ergo loquitur: *Is vero qui de suorum Superiorum licentia à negotiis per decem dies atheni, in cella commorabuntur, aut ab aliorum conuersatione separati, in priorum librorum & aliarum rerum spiritualium animos ad deuotionem & spirituum inducentium lectionibus operam suam dederint; addendo sæpe considerationes & meditationes mysteriorum fidei Catholica, diuinorum beneficiorum, quatuor nominissimum, passionis Domini nostri Iesu Christi, & aliorum exercitiorum,*

TRIA potissimum spectanda nobis in his Exercitiis, & ex iis colligenda sunt. Primum est, reformare nos in iis, quæ quotidie agimus, atque adeo in iisdem nos perficere. Omnis namque profectus noster & perfectio consistit in eo, vt res ordinarias bene riteque obeamus, vt suo loco diximus. Nemo quippe sibi persuadeat, ideo duntaxat exercitia suscipi, vt octo quindecim diebus reclusus orationi identidem incumbat; sed ideo, vt illic quandam quasi consuetudinem & usum contrahat melius orationis suæ insistendæ, additionum & documentorum, quæ ad bene orandum præscribi solent, obseruandorum, examinum rite obeundorum, sacrificii Missæ bene tum dicendi, tum audiendi, officii diuini decenter recitandi, ac lectionis spiritualis cum fructu faciendæ, atque ita de reliquis. Ideo namque toto illo tempore se homo à reliquis omnibus occupationibus auellit, vt interea se in has res rite, & prout oportet faciendo solum exercent, vt sic velut renouatus,

Triples exercitiorum usus

I. Reformatio in ordinariis actionibus omnibus.

Tract. 8. c. 1. & 2.

Dd 2 uarus,